

VERTROUWELIJK

SAMENWERKING COMMUNISTEN EN PACIFISTEN

S a m e n v a t t i n g

Het pacifistische Comité 1961 voor de vrede en de communistische Nederlandse Vredesraad zullen op 24 april a.s. gezamenlijk een Paasmars houden.

De samenwerking is ook ditmaal slechts met grote moeite tot stand gekomen. Het Comité 1961, beducht voor de methoden van de communisten bij het organiseren van een gezamenlijke demonstratie, nam resoluut de leiding in handen en wenste deze niet te delen met de NVR. Een breuk scheen onvermijdelijk, te meer daar de CPN-leiding, teleurgesteld door het geringe politieke effect van de samenwerking, het wenselijk achtte het bestaande contact te verbreken.

Internationaal lag de situatie echter anders. De Wereldvredesraad (WVR) is voornemens 1965, het "International Cooperation Year" van de UNO, te gebruiken om tot grotere samenwerking te komen met niet-communistische pacifistische organisaties. Dit zal vooral tot uitdrukking moeten komen op het in juli van dit jaar in Helsinki te houden 7e Wereldvredescongres. Daarom werden de nationale vredesraden kennelijk geïnstrueerd om nauw met de in hun land aanwezige pacifistische krachten samen te werken.

De NVR besloot in eerste aanleg tot een compromis-oplossing door de eisen van het Comité 1961 wel te accepteren, maar tevens haar medewerkers te instrueren niet werkelijk mee te werken aan de voorbereiding van de Paasmars.

De CPN heeft tenslotte ingezien dat deze situatie slechts nadelen bracht, met als gevolg, dat de NVR toch zal meewerken aan de voorbereiding en de organisatie van de Paasmars.

VERTROUWELIJK

SAMENWERKING COMMUNISTEN EN PACIFISTEN

Paasmars 1965

Blijkens persberichten van 11 maart jl. hebben het pacifistische Comité 1961 voor de vrede en de communistische Nederlandse Vredesraad (NVR) besloten op 24 april a.s. gezamenlijk een "Paasmars" te organiseren.

Dat zal de 3e protestdemonstratie zijn, die door deze organisaties gezamenlijk wordt voorbereid en uitgevoerd.

Eerder gevoerde gezamenlijke acties

De eerste vond plaats op 4 april 1964.

De ondertekening van het beperkte kernstopverdrag door de USSR in augustus 1963 had het de communisten mogelijk gemaakt accoord te gaan met de principieel door het Comité 1961 gestelde voorwaarde: protesteren tegen de kernbom "waar ook ter wereld".

Hoewel de leden van het Comité 1961 na de demonstratie van 4 april een gevoel van onbehagen hadden overgehouden ten aanzien van samenwerking met de NVR, besloot men toch weer contact te zoeken, hoewel meteen bepaald werd, dat de wijze van onderhandelen moest veranderen om de NVR de mogelijkheid te ontnemen bij elke beslissing éérst ruggespraak met de CPN te houden.

De tweede gezamenlijke actie was de protestdemonstratie tegen de vorming van de MLF op 9 januari 1965.

Na deze demonstratie bestond er bij beide organisaties wel een zekere tevredenheid over het directe resultaat, (er waren circa 5000 deelnemers opgekomen) maar daar stond tegenover, dat men elkaar wederzijds verwijten maakte over minder fraai optreden bij de voorbereiding en de uitvoering.

Het CPN-partijbestuur, op 6 en 7 februari te Amsterdam bijeen, oordeelde dat de NVR de samenwerking met de pacifisten moest verbreken, daar het niet mogelijk was gebleken met hen samen te werken. Paul de Groot meende, dat het door de CPN beoogde doel (n.l. het leggen van contacten met figuren uit de linkse stroming in de P.v.d.A.) via de pacifistische groeperingen toch niet te verwezenlijken was.

In het werkcomité (dagelijks bestuur) van de NVR waren de meningen verdeeld; hoewel men begreep, dat verbreking van de samenwerking op dit moment tot gevolg zou hebben dat de NVR weer alleen sou staan, voelden

de meest fervente communisten zich sterk gebonden door de opvattingen van het Partijbestuur.

Terwijl bij de NVR gewikt en gewogen werd, nam het Comité 1961 het besluit dit keer tijdig te handelen en het maakte kort na de 9 januari-demonstratie een aanvang met de voorbereiding voor de Paasmars 1965. De NVR zou mee kunnen doen, maar het Comité 1961 was vastbesloten zich de leiding niet uit handen te laten nemen. Snel ging men tot actie over. De plaatselijke comité's werden voorzien van instructies; ten aanzien van eventuele samenwerking met de communisten werden enige beperkende bepalingen opgesteld.

Op 19 februari jl. werden de eerste besprekingen tussen de NVR en het Comité 1961 gevoerd. De pacifisten toonden zich allerminst soepel en waren alleen op het punt van de leuzen bereid de NVR iets tegemoet te komen.

In communistische kring reageerde men vrij zelfverzekerd. Gesteld werd, dat het Comité 1961 de NVR nodig zou hebben om "de massa" te mobiliseren. Verschillende leden waren danook van mening, dat de NVR aan zijn eis tot medezeggenschap moest vasthouden.

NVR buigt voor Comité 1961

Op 8 maart werd het overleg te Amsterdam voortgezet. In de delegatie had o.m. zitting mevrouw Minnaert-Coelingh, juist teruggekeerd uit Oost-Berlijn, waar zij een vergadering van de Wereldvredeeraad (NVR) had bijgewoond.

De stemming in het Comité 1961 bleek ongewijzigd. Een voorstel van de NVR om de demonstratie te verplaatsen naar de eerste week van mei en daarbij aan te haken op de Westduitse verjaring van oorlogsmisdaden werd door het Comité 1961 afgewezen als strijdig met zijn beginselen. Het opnieuw naar voren schuiven van het voor de 9 januari-demonstratie samengestelde comité ad hoc dat door de NVR wenselijk werd geacht, kreeg geen goedkeuring van de pacifisten, daar voor de Paasmars reeds een (andere) commissie van aanbeveling bestond.

Het Comité 1961 maakte duidelijk, dat de doelstellingen van de Paasmars gebonden zouden zijn aan de opvattingen, zoals die door het Comité waren vastgesteld. Iedere afwijking daarvan zou samenwerking onmogelijk maken. Hierdoor werd het de NVR-delegatie wel erg moeilijk

gemaakt, maar na een kort onderling beraad achter gesloten deuren deelden de communisten mede, dat zij in principe accoord gingen met de voorstellen van het Comité 1961.

Toen kon aan de werkelijke voorbereiding begonnen worden en weer kreeg de NVR een paar bittere pillen te slikken:

- a) het comité 1961 had de mee te voeren leuzen reeds voor het merendeel vastgesteld;
- b) met de politie te Amsterdam was overeenstemming bereikt over de route en begin- en eindpunt van de mars;
- c) de uitvoering van de deelnemerskaarten was al vastgesteld.

Protesten van de NVR werden beantwoord met de mededeling, dat alleen het Comité opdracht had tot het organiseren van de Paasmars en dat deze maatregelen tot zijn taak behoorden.

Achteraf toonde het Comité 1961 zich verbaasd over de inschikkelijkheid van de NVR. Men beseftte wel, dat als het propaganda-apparaat van de communisten op gang zou komen, daar terdege rekening mee moest worden gehouden, maar door de snelle actie van het Comité 1961 en de instructie aan de plaatselijke comité's zou de NVR niet veel "schade" meer aan kunnen richten.

Internationale ontwikkelingen

De onverwacht soepele houding van de NVR-leiding is waarschijnlijk mede een gevolg van de communistische politiek op internationaal niveau. In de strijd tegen het MLF-project zoeken de communisten samenwerking met een brede kring van andersdenkenden, niet alleen socialistische- maar ook katholieke en protestants-christelijke arbeiders. Het jaar 1965 is wat dat betreft gunstig voor de communisten. De twintigste verjaardag van de bevrijding is in deze kring al sinds 1963 herhaaldelijk als actie-motief naar voren gebracht. Bovendien heeft de UNO het tot "International Coöperation Year" (ICI) verklaard.

De Wereldvrede Raad (WVR) heeft de noodzaak van samenwerking onlangs nog eens onderstreept. Het 7e wereldcongres van de raad - van 10-17 juli 1965 in Helsinki te houden - zal mede worden voorbereid en geleid door pacifistische organisaties, zo heet het in de officiële verklaringen.

Eind februari jl. vond in Oost-Berlijn daarover een vergadering plaats van de WVR-leiding met een aantal afgevaardigden van de nationale vredesraden, onder wie mevrouw M.B. Minnaert-Coelingh voor de NVR.

Ook daar werd het punt van samenwerking met andersdenkenden met grote nadruk aan de orde gesteld. Waarschijnlijk moet deze vergadering gezien worden als een beraadslaging over de concrete actie-mogelijkheden van de nationale organisaties onder pacifistische groeperingen in hun land.

De Nederlandse Vredesraad - zowel gebonden aan het starre standpunt van de CPN, die het contact met het Comité 1961 wenste te verbreken, als aan de opvattingen van de WVR - trachtte in eerste aanleg de moeilijkheden te omzeilen door van daadwerkelijke deelname aan de voorbereidingen van de Paasmars af te zien. Omstreeks 10 april jl. echter heeft de CPN-leiding haar standpunt gewijzigd en bepaald, dat deelname aan de Paasmars moet worden aangemoedigd, omdat deze komt te staan in het teken van de protestbeweging tegen de oorlog in Vietnam en omdat de samenwerking met de P.v.d.A., gezien de mede te voeren leuzen, zal worden gestimuleerd.

21 april 1965